

Θὰ ἔμενον ἐπὶ πολὺν χρόνον οὕτως ἐνηγκαλι-
σμένοι καὶ ἄφωνοι, ἐν μὴ ἐξύπνα ἢ μικρὰ Μαρ-
γίτ, ἢ ὁποῖα ἔκλαιε φοβερὰ ἐν τῇ κλίνῃ τῆς. Ἡ
μικρὰ εὐήθης ἠγνόει ὅτι ἡ στιγμή, ἥτις θὰ καθί-
στα καὶ αὐτὴν εὐτυχῆ καθ' ὅλον τὸν βίον τῆς,
μόλις εἶχε φθάσει.

Δ. Α. Σ.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἀτμόπλοια καὶ σιδηρόδρομοι.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀτμομηχανῆς, ἥς ἡ χρῆσις με-
τεμόρφωσε τὰς νεωτέρας κοινωνίας, εἶναι ἡ ἱστο-
ρία τῶν κόπων καὶ τῶν προσπαθειῶν πολλῶν με-
γάλων ἐφευρετῶν. Ἀπὸ τοῦ αἰολιπύλου τοῦ Ἀ-
λεξανδρέως Ἡρώου μέχρι τῶν ἰσχυρῶν μηχανῶν,
αἵτινες κινουσι τὴν σήμερον τὰ ἀτμόπλοια καὶ
τὰς σιδηροδρομικὰς ἀμάξας, πόσοι χεῖρες εἰργά-
σθησαν τὸν σίδηρον, πόσοι ἐγκέφαλοι ἐμελέτη-
σαν τὰς ἀλληλοδιαδόχους τελειοποιήσεις, τὰς
συσχετιζούσας τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἤδη ἀρχὴν
μετὰ τῶν παρόντων ἀποτελεσμάτων. Πόσοι ἔξο-
χοι ἐργάται προηγήθησαν τοῦ Οὐάττ καὶ τοῦ
Στήβενσον! πόσοι διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν διηκολύ-
λυναν τὰς ἐφευρέσεις τῶν μεγάλων τῆς ἡμετέρας
ἐποχῆς μηχανοποιῶν!

Μεταξὺ αὐτῶν ἐκλέγομεν τοὺς ἄνδρας, οἵτινες
ἠγωνίσθησαν καὶ ἔπαθον, καὶ πρῶτον ἕνεκα τῶν
συμφορῶν τοῦ βίου του ἀναφερόμεν τὸν Διονύσι-
ον Παπῖνον, ἑνδοξον τῆς Γαλλίας τέκνον.

Ὁ Διονύσιος Παπῖνος, υἱὸς ἰατροῦ, γεννηθεὶς
ἐν Blois τὴν 22 Αὐγούστου 1647, ἔμαθεν ἐν Πα-
ρισίοις τὴν ἰατρικὴν, ἀλλ' ἔχων ἔκτακτον κλίσειν
πρὸς τὰς πειραματικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν ἐφηρ-
μοσμένην μηχανικὴν, ἐγκατέλιπε τὸ ἐπάγγελ-
μα τοῦ ἰατροῦ, τῇ δὲ προστασίᾳ καὶ τῇ συνδρο-
μῇ τοῦ Huygens ἠδυνήθη ν' ἀφιερωθῆ καθ' ὁ-
λοκληρίαν εἰς τὰς ἀγαπητάς αὐτοῦ μελέτας. Ὁ
Παπῖνος συνειργάσθη μετὰ τοῦ διαιτήμου φυ-
σικοῦ καὶ ἀστρονόμου, καὶ ἀπέδειξε μετ' οὐπο-
λὸν τὴν ἰκανότητα αὐτοῦ τελειοποιήσας τὴν ὑπὸ
τοῦ Ὄθωνος Guericke, δημάρχου τοῦ Μαγδε-
βούργου, ἄρτι ἐφευρεθεῖσαν νέαν πνευματικὴν ἀν-
τλίαν. Τὰς πρώτας αὐτοῦ τὰς δοκιμὰς κατέ-
στησε γνωστὰς δημοσιεύσας πραγματεῖαν (*Νέον
πείραμα ἐπὶ τοῦ κενοῦ*), περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ἐν
τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν.

Τὸ μέλλον ἐπαρουσιάζετο εἰς τὸν νέον φυσικὸν
ὑπὸ αἰσιωτάτους οἰωνούς. Οἱ ἐν Παρισίοις ἐπιστή-
μονες εἶχον αὐτὸν περὶ πολλοῦ, πάντες ὑπεδέ-
χοντο αὐτὸν εὐνοικῶς, ἀλλ' ἐν τούτοις κατέλι-
πεν αἰφνης τοὺς Παρισίους καὶ μετέβη εἰς Λον-
δῖνον ἄνευ λόγου τινὸς γνωστοῦ, δικαιολογούντος
τὴν αἰφνιδίαν αὐτοῦ ἀναχώρησιν.

Ὁ Διονύσιος Παπῖνος ἐφθάσεν εἰς Λονδῖνον
κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 1676, καὶ ἐπε-
σκέφθη εὐθὺς τὸν Ῥοβέρτον Boyle θεμελιωτὴν τοῦ
ἐν Λονδίῳ βασιλικοῦ Συλλόγου. Ὁ διάσημος

οὗτος ἐπιστήμων εἰργάζετο μακρὰν τῆς τύρβης
τῆς μεγαλοπόλεως εἰς ἓν τῶν κτημάτων του,
ὅπου εὐχαρίστως προσεκάλει πάντας τοὺς περὶ
τὰς ἐπιστήμας ἀσχολουμένους ἐγκρίτους ἄνδρας.
Τὸν νέον Γάλλον φυσικὸν παρέλαβεν εἰς τὸ σπου-
δαστήριόν του, ἐπὶ τρία δὲ ἔτη συνειργάσθησαν
καὶ ἐπεχείρησαν πλείστας ἐρῦνας ἐπὶ τῶν ἰδιο-
τήτων τοῦ ἀτμοῦ τοῦ ζέοντος ὕδατος.

Ὁ Παπῖνος ἔλαβεν οὕτω ἀφορμὴν νὰ ἐφεύρῃ τὸν
χωνευτήρα, τὸν καὶ *χύττραρ Παπῖνου* καλούμε-
νον, πρὸ ὀλίγου ἀναδειχθεὶς μέλος τῆς ἐν Λονδί-
νῳ βασιλικῆς Ἐταιρίας (1681). Ἐν τῷ χωνευτῇρι
τούτῳ ἀναφαίνεται τὸ πρῶτον ἡ ἀσφαλιστικὴ
δικιλίς, ἥτις κατέστη ἐν τῶν οὐσιωδῶν ὀργάνων
τῆς ἀτμομηχανῆς.

Ἀλλὰ βεβαίως εἶχεν ἄστατον τὸν χαρακτήρα,
καὶ ἠγάπα τὸν πλανήτην βίον, καθότι ὅτε ἐπε-
δαψιλεύοντο ἤδη αὐτῷ αἱ τιμαὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, τῇ
θετῇ αὐτοῦ πατρίδι, ἐδέχθη ἀπερισκέπτως νὰ γί-
νῃ μέλος νέου τινὸς ἀκαδημίας ἐν Βενετίᾳ ἰδρυ-
θείσης. Ὁ Παπῖνος ἔμεινε δύο ἔτη ἐν Ἰταλίᾳ·
καίτοι μεγάλης ἀπήλαυσε φήμης, αἱ οἰκονομικαὶ
αὐτοῦ περιστάσεις ἦσαν λιαν ἄκροφθαλίαι, ὥστε
μετ' οὐ πολὺ μετανοήσας ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν.

Κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ διαμονὴν ἐν τῇ χώ-
ρᾳ ταύτῃ ἐπενόησε τὴν πρώτην μηχανὴν, ἥτις
ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀνακάλυψιν
τῆς χρήσεως τοῦ ἀτμοῦ ὡς κινητικῆς δυνάμεως.
Καὶ πρῶτον μὲν ἐσκέφη νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν πίε-
σιν τοῦ ἀέρος ὡς κινητικὴν δύναμιν, τῷ δὲ 1687
ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ βασιλικὴν Ἐταιρίαν
πρότυπον μηχανήματος, σκοποῦντος τὴν μετα-
φορὰν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν τῆς δυνάμεως
τῶν ποταμῶν. Τὸ μηχανήμα τοῦτο κατήρτιζον
δύο μεγάλοι κύλινδροι, ὧν τὰ ἔμβολα ἐκινουῦντο
ὑπὸ καταρξάκτου. Τὰ ἔμβολα ταῦτα κινούμενα
ἐκένουν ἀέρος μετάλλινον σωλῆνα. Σχιονίον δεδε-
μένον εἰς τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τοῦ ἐμβόλου με-
τέδιδε δύναμιν μεγάλην, ὅσαςκι τὸ ἔμβολον ἐφέ-
ρετο βιαιῶς ἐντὸς τοῦ σωλῆνος διὰ τῆς πίεσεως
τοῦ ἀέρος. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀπετέλει κατ' ἀρ-
χὴν τὸν μηχανισμόν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ σιδη-
ροδρόμου, ὅστις εἰργάζετο πρὸ τινος χρόνου ἐν
St Germain. Ἡ νέα μηχανὴ, κακῶς κατασκευα-
σθεῖσα, παρήγαγε κακὰ ἀποτελέσματα. Ὁ Πα-
πῖνος μεγάλως ἐθρουβήθη ἐκ τῆς ἀποτυχίας ταύ-
της, εἰς χρηματικὴν δὲ εὐρισκόμενος ἀμηχανίαν,
ἐνεθυμήθη τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ἀνυπέβλεθον
ἐμπόδιον ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν τῆς Γαλλίας· ἦτο
διαμαρτυρούμενος. Καὶ ἠδύνατο μὲν νὰ ἐπιστρέψῃ
εἰς Παρισίους καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν
τῶν ἐπιστημῶν, ἀπαρνούμενος τὴν πίστιν του,
ὡς συνεβούλευον αὐτῷ οἱ φίλοι του, ἀλλ' αἰσχυ-
νόμενος νὰ γίνῃ ἐξωμότης, κατεδίκασεν ἑαυτὸν
ἄνευ δισταγμοῦ εἰς αἰωνίαν ἐξορίαν. Ὁ Ἐκλέ-
κτωρ τῆς Ἐσσης προέτεινεν αὐτῷ τότε ἔδραν
τῶν μαθηματικῶν ἐν Μαρβούργῳ. Ὁ Παπῖνος ἐ-

Ἄλλ' ἐκεῖ ἀρχεται ἡ δικαιοδοσία τοῦ σωματείου τῶν λεμβούχων. Οὗτοι εἰδοποιοῦσιν ἐν σπουδῇ τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστικοῦ σώματος (bail-lage), ὅστις τρέχει καὶ ὑπὸ περιουσίας κινούμενος ἐπισκέπτεται τὸ πλοῖον τοῦ Διονυσίου Παπίνου ζητῶν νὰ ἐξηγηθῇ αὐτῷ ἡ παράδοξος μικρὰ μηχανή, διὰ τῆς ὁποίας τὰ πλοῖα κινοῦνται ἄνευ ἰσῶν καὶ ἰσίων, ἀλλὰ δειλὸς ὢν καὶ προφυλακτικὸς ὁ ἄνθρωπος, ἀποσύρεται ταχέως μὴ τολμῶν νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐφευρέτην. Τὴν ἐπαύριον ὁ Παπίνος βλέπει ἐρχομένους πολυαριθμούς λεμβούχους τοῦ σωματείου, οἵτινες ἀγγέλλουσιν αὐτῷ ὅτι τὸ πλοῖόν του, καθὸ ἄνευ ἀδείας πλεῦσαν, ἀνήκει τοῦ λοιποῦ εἰς αὐτοὺς δυνάμει τῶν προνομίων των, καὶ ὅτι θὰ ἀνασύρῳσιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ θὰ πωλήσωσιν τὰ συντρίμματά του. Ὁ Παπίνος ἔξω ἑαυτοῦ διαμαρτύρεται, ἀλλ' εἶναι εἰς ἐναντίον πολλῶν. Μάτην ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῶν κατοίκων τῶν προαστείων τοῦ Λόχ' οἱ λεμβούχοι ἵνα μὴ στερηθῶσι τὴν λείαν των, ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τὸ πλοῖον, καὶ συντρίβουσιν αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀτυχοῦς γέροντος.

Οὕτως ἐξετελέσθη ἡ βάρβαρος ἐκείνη πράξις, ἥτις ἀναβαλοῦσα ἐπὶ μίαν ὄλην ἑκατονταετηρίδα τὴν ἀτμοπλοῖαν, μετέβαλεν ἕως τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν.

Μετά τινα χρόνον εὐρίσκομεν ἐν Λονδίῳ τὸν Διονύσιον Παπίνον ἀδύνατον καὶ πάσχοντα. Ὁ παλαιὸς του φίλος Ῥοθέριος Boyle εἶχεν ἀποθάνει, τὰ νέα μέλη τῆς βασιλικῆς εταιρίας μόλις τὸν ἐγνώριζον. Ὁ γέρον ἐνθυμεῖται εἰσέτι τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ὁ περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἐπικρατήσας θρησκευτικὸς φανατισμὸς τὸν ἠνάγκασε ν' ἀπέχη τῆς Γαλλίας. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ ἐφευρέτης ἔζησεν ἐξ εὐτελοῦς μισθοῦ, ὃν ἐχορῆγε: αὐτῷ ἡ βασιλικὴ εταιρία, οὐδέποτε δὲ ἠδυνήθη ἕνεκα τῆς πενίας του νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ πειράματά του ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου. «Ἀναγκάζομαι τώρα, λέγει ἐν τινι ἐπιστολῇ, νὰ καταθέσω τὰς μηχανάς μου εἰς γωνίαν τῆς πτωχικῆς μου οἰκίας».

Ὁ Διονύσιος Παπίνος ἔφθασεν εἰς ἔσχατον γῆρας, ἀλλὰ τοσούτῳ μᾶλλον ἐνδεής, καθόσον εἶχε πολυμελῆ οἰκογένειαν. Ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου του δὲν εἶναι ἀριθμῶς γνωστῆ.

Τῷ 1784, ἥτοι ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν, νέαι ἐγένοντο ἀπείρου ἀτμοπλοίας. Μὴ λησμονώμεν δὲ καὶ τὴν πρὸ τούτου γενομένην ἀξιοσημείωτον ἀπόπειραν τοῦ Γάλλου μηχανιστοῦ de Jouffroy δοκιμάσαντος ἐν Λυὼν ἐπὶ τῆς Σαόνης τὴν 15 Ἰουλίου 1783 ἀτμοπλοῖον ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθέν. Καίτοι ἐπιτυχὼν εἰς τὴν δοκιμὴν του ταύτην, ὁ Jouffroy ἀπεκρούσθη πανταχοῦ, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπιχειρήσιν του.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΡΤΕΡ

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν, μὲ τὸ πρῶτον ψῦχος, ὁ ἱατρὸς M** προσκαλεῖται εἰς τῆς Κας Α... , ἥτις ὑποφέρει ἀπὸ σφοδρὸν πονοκέφαλον.

Μόλις εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ασθενούς, ὁ ἱατρὸς παρατηρεῖ εἰς τὴν γωνίαν μεγάλην ἀμερικανικὴν θερμάστραν.

— Καμμυῖα ἀμφιβόλια, Κυρία, λέγει ἀμέσως, αὐτὴ ἡ θερμάστρα κάμνει ὄλον τὸ κακόν. Γρήγορα, σηκώσατέ την ἀπ' ἐκεῖ: κινδυνεύει ἡ ζωή σας.

— Ἄλλὰ μοῦ κοστίζει ἑκατὸν φράγκα, ἱατρέ. Ἐκατὸν φράγκα ἔς τὸν ἀέρα!

— Λοιπὸν, Κυρία, λέγει ὁ ἱατρὸς μειδιῶν, σὰς προτείνω μίαν συμφωνίαν: ἀγοράζω τὴν θερμάστραν διὰ εἰκοσιπέντε φράγκα. Θὰ εὐρῶ καμμυῖα γωνιά νὰ τὴν βάλω.

Ἡ κυρία συναινεῖ.

Μετά τινας ἡμέρας, ἔχουσα ἀνάγκην νὰ μετοικήσῃ, μεταβαίνει νὰ ἴδῃ οἰκίαν τινά. Εἰς δὲ τὸ πρῶτον δωμάτιον, τὸ ὅποιον ἐπισκέπτεται, βλέπει τὴν θερμάστραν.

— Τίς κατοικεῖ εἰς τοῦτο τὸ σπῆτι; ἐρωτᾷ τὴν ὑπηρετρίαν, ἡ ὁποία τῇ ἐδείκνυε τὰ δωμάτια.

— Ἡ κυρία Z***, ἀποκρίνεται αὐτῇ, ἡ πενθερὰ τοῦ ἱατροῦ M**.

* *

Οἱ τὰ μνημεῖα κατασκευάζοντες λιθοξοοὶ ἔχουσι πάντοτε προχείρους τινὰς τύπους ἐπιτυμῶν.

Ὁ κ. X... παρατηρήσας, ὅτι πάντα τὰ ἐπιτύμια ταῦτα εἶνε ἐγκωμιστικὰ τῶν ἀρετῶν τοῦ θανόντος, ὡς λ. χ. «Ἦτο πατὴρ φιλόστοργος» ἢ «σύζυγος τρυφερός, φίλος πιττὸς καὶ εὐλαμπής» κτλ. ὁ κ. X... λοιπὸν ὠνόμασε τὸν οὕτω ἐγκωμιαζόμενον: Ὁ τέλειος μακαρίτης.

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

* * Ὑπάρχοντες ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων ὄλη ἡ εὐφυΐα συνίσταται εἰς τὸ νὰ διορθῶσιν τὰς ἀνοησίας των.

* * Οὐδὲν ἀποκαλύπτει τόσον τὸ φυσικὸν ἐλάττωμα, ὅσον αἱ φροντίδες ὅσας λαμβάνει ὁ ἔχων αὐτὸ, καὶ ἡ στενοχωρία, ὅσην δοκιμάζει, διὰ νὰ τὸ κρύψῃ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅπως προφυλάξωμεν τὰς χαλυβδίνιας γραφίδας ἀπὸ τῆς σκωριάσεως μεταχειριζόμεθα τὸ ἐξῆς ἀπλούστατον μέσον. Ἀφίνομεν αὐτὰς νὰ βραχῶσιν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν εἰς διάλυσιν θεικοῦ χαλκοῦ, κατόπιν τὰς σπογγίζομεν ἐλαφρὰ καὶ τὰς ἀφίνομεν νὰ στεγνώσουν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου αἱ γραφίδες καθίστανται ἀνεπίδεκτοι σκωριάσεως.